

2015-02-25

Till
Trafikverket
781 89 Borlänge

Yttrande över Trafikverkets remiss ”funktionellt prioriterat vägnät” (TRV 2014/72378)

Kommunförbundet Norrbotten och Norrbottens läns landsting har beretts möjligheter att lämna synpunkter på Trafikverkets remiss ”funktionellt prioriterat vägnät”.

Tillväxtberedningen är ett gemensamt politiskt organ för Kommunförbundet Norrbotten och Norrbottens läns landsting för strategiska regionala tillväxtfrågor och agerande rörande bl.a. transporter och infrastruktur i länet. Norrbottens läns landsting och Kommunförbundet Norrbotten väljer därför att yttra sig genom tillväxtberedningen.

Ärendebeskrivning

Trafikverket har tagit initiativ till att peka ut vilka vägar som är viktigast för nationell och regional tillgänglighet. Detta vägnät kallas för funktionellt prioriterat vägnät. Det förslag till funktionellt prioriterat vägnät som nu skickas ut på remiss är framtaget av Trafikverket i dialog med länsplaneupprättarnas tjänstemän.

Yttrande

Vi politiker tillstyrker i huvudsak förslaget till prioriterade vägar i Norrbotten avseende godstransporter, långväga persontransporter samt kollektivtrafik och kartan över detta funktionellt - prioriterade vägnät. Däremot anser vi att kartförslaget avseende dagliga personresor fokuserar endast på pendlingsstarka stråk vid kusten vilket inte säkerställer god tillgänglighet i Norrbotten. Dagliga personresor för oss i regionen är oftast mycket längre till olika centra pga. arbete, studier eller sjukvård. Även om trafikflödet är mindre är det nödvändigt med funktionella stråk mellan små orter och större tätorter så att samtliga kommuncentra inkluderas.

Satsningar på våra vägar är direkt avgörande för tillgängligheten avseende arbetspendling, tjänsteresor och ökade godstransporter. Norrbotten och dess invånare drabbas hårdare pga. långa pendlingsavstånd än andra regioner i Sverige. Därtill drabbas vårt näringslivs konkurrenskraft extra hårt, då de förutom dålig tillgänglighet idag redan har höga transportkostnader och långt till marknaden. Hänsyn bör även tas till våra särskilda förhållanden avseende vinterunderhåll.

Tillväxtberedningen prioriterar E10 för bättre tillgänglighet vilket kräver åtgärder. Fokus är i första hand på sträckan Gällivare – Kiruna. E10 är den enda förbindelselänk mellan Kiruna och Gällivare och med den expansion som sker i Malmfälten pga. gruvnäringen och stadsflytten medför det ökade behov av tunga och fler godstransporter. Ständiga avåkningar med tunga fordon gör det förenat med livsfara att köra längs vägen. Standarden är mycket låg och lastbilar kan inte mötas då bredden på vissa sträckor är 6 m alltså under Europavägstandard.

Framkomligheten är så dålig att sjuktransporter med ambulans inte kommer fram pga. dålig snöröjning eller blockering av vägen pga. avåkningar. Alternativa vägar för omledning av bl.a. sjuktransporter saknas eller innebär mycket lång omväg vilket även påverkar transporter av dagligvaror som behövs för att samhällen ska fungera. Sträckan Överkalix-Morjärv uppfyller inte de krav som ställs på en europaväg avseende profil och framkomlighet. Sammantaget medför bristen på tillgänglighet på E10 ett allvarligt hot mot samhällsviktiga funktioner, arbetspendling och näringslivets konkurrenskraft.

För god tillgänglighet i vägsystemet finns det även behov av mötesseparering och framkomlighetsåtgärder i strategiska huvudstråk som E4 från länsgränsen/Piteå till Haparanda och riksgränsen i Finland. Högtrafikerade vägsträckor som väg 97 bör mötessepareras samt tillgängligheten på anslutningsvägar för gränsöverskridande förbindelser bör förbättras. Behovet av sammanhängande stråk för regional utveckling och tillväxt förutsätter att anslutningsvägar till flygplatser, hamnar, terminaler och strategiska noder pekas ut.

Det är avgörandet för arbetspendling och dagliga personresor att samtliga kommuncentrum kan knytas till det funktionellt prioriterade vägnätet. Viktiga vägar för kollektivtrafik är de prioriterade stråk eller stomlinjer med frekvent busstrafik som den regionala kollektivtrafikmyndigheterna har pekat ut i trafikförsörjningsprogrammet. För en godtagbar tillgänglighet bör övervägande ske om behov finns av att kommunala och enskilda anslutningsvägar pekas ut som funktionellt prioriterade till kommuncentra.

Vår uppfattning är att rejäla satsningar på bärighetshöjande åtgärder krävs på det prioriterade vägnätet för vårt näringslivs överlevnad samt tillgängligheten för boende. Bärighetsproblemet förstärks ytterligare genom att vägunderhållet släpar efter och att vägarna inte är dimensionerade efter högsta tillåtna bruttovikt, vilket innebär att vägarna slits snabbare än beräknat. Risken är ett vägnät i sönderfall med enorma återställningskostnader vilket drabbar vårt näringsliv med stora kostnader som följd. Skogsindustrin och biltestverksamheten riskerar att drabbas mycket negativt. Inlandskommuner och gränskommuner är helt beroende av vägförbindelser med hög kapacitet och god tillgänglighet året om.

Tillväxtberedningen vill med kraft markera att bristande ekonomiska resurser inte får medföra att Norrbotten och dess invånare drabbas mycket negativt genom sänkningar av hastigheter på statliga vägnätet. God tillgänglighet i vägnätet ska säkerställas genom att medel avsätts nationellt för att klara behov av åtgärder och inte genom att sänka hastighetsgränserna och försämra pendlingsmöjligheterna.

Slutligen anser vi politiker generellt att tillgängligheten i Norrbotten på flera vägar är närmast katastrofal. Oberoende om finansiering av olika åtgärder sker via länstransportplanen eller nationella transportplanen är medelstildelingen otillräcklig och då vägunderhållet kraftigt släpar efter är risken uppenbar att nedbrytningen av vårt omfattande vägnät går snabbare än

beräknat. Det skulle medföra mycket allvarliga konsekvenser för näringslivets konkurrenskraft samt för medborgarna i kommunerna med försämrad tillgänglighet som påverkar kompetensförsörjning och möjligheten till arbetspendling. Ytterst handlar god tillgänglighet om samhällsutveckling och överlevnad för våra kommuner så människor kan leva, bo och arbeta.

För Tillväxtberedningen

Britta Flinkfeldt Jarsson

Ordförande
Kommunförbundet Norrbotten

Maria Stenberg

Landstingsstyrelsens ordförande
Norrbottens läns landsting

